

**Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien.
I. C. Praestantissimi Volumen ...**

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo
Iurisdictionum, Iudiciorum, & Criminum materias distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm XXXVIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96538](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96538)

prælegatis: sed in casu nostro id nõ fuit petitiõ, ergo &c. Concludendum itaque ex prædictis uidetur, pro rogatione non fuisse factam, cum non dicatur lis contestata, prout necesse fuit ad hoc, ut prorogatio facta dicatur, item iudicem non posse, omisso articulo nullitatis, ex eisde actis super meritis causâ pronunciare, sed prius causâ nullitatis discuti, & examinari debet per prædicta. Laus Deo.

S V M M A E.

- 1 Actor quando soli instantia causa post litem contestatam etiam inuito reo possit renunciare, & quando non, & nu. 5.
- 2 Exceptionibus, allegationibus, & confessionibus in iudicio factis est contra exceptientem, allegantem, & confitentem standum.
- 3 Fundare quis se non potest super eo, quod impugnat.
- 4 Exceptionibus aduersarij in iudicio factis præsens, & non contradicens uidetur assentire.
- 5 Actor in cons. l. 12. uol. 5. uolens, quod actor inuito reo non possit post litem contestatam soli instanti renunciare, declaratur.
- 6 Perempta instantia, sequi debet absolutio ab obseruatione iudicij, & ab instantia.
- 7 In causis executiuis datur instantia uel iuris cõis, uel statutaria.
- 8 Actor etiam inuito reo potest actionem intentare, nullo sibi ad eam regressu, in totum renunciare, salua sibi remanente causa, & reueratis sibi alijs actionibus, & remedijs ex eadẽ causa competentibus: & multo magis si etiam a re prius petita in totum discederet, num. 11.
- 9 Circa secundum, & renunciatio actionis intentata facilius admittitur, quando per eam disceditur ab instantia, ab actione propo sita, & ab ipsa re, quam quando instantia, actio, & res eadem remanent, & num. 12.
- 10 Actor petens rem, uel quantitatem potest quandocumq; etiã post litem contestatam, & reo inuito parti ipsius causæ, & litis, ac etiam toti causæ respectu rei renunciare.
- 11 Actio noua super alia re intentata, dicitur esse noua lis, & causæ, & noua danda sunt dilaciones, nouusq; libellus est faciendus.
- 12 Actor non licet post litem contestatam mutare libellum quoad actionem, aliam intentando, nisi ab actione prius intentata in totum desistat.
- 13 Dubium uerum si feci capi, deinde petam me mitti in possessionẽ bonorum, debeat admitti, & quare.
- 14 Remedia plura non contraria ad eundem effectum tendentia quãdã pro executione competunt, uno intentato, potest aliud succurrere, sed non simul, & semel intentari, & nu. 20.
- 15 Si quis plura remedia ex eadem causa competentia essent contraria, uel ad diuersos fines, & effectus tenderent, num. 18.
- 16 Praesentatione rei agens ad possessionem recuperandam potest, illi actionem renunciare, postea interdicto possessorio agere.
- 17 Excommunicatio facta, si excommunicatus in contumacia perse uerit, potest successiue ad immisionem bonorum deueniri.
- 18 Remedio facili sine iudiciali, siue extraiudiciali pro executione intentato potest discedi, & ad aliud magis difficile rediri, sed non contra.
- 19 Libellus quandoque etiam inuito aduersario potest, in ista subsistente causâ, mutari.

E P I T O M E.

Actorem posse soli instantiæ renunciare etiã post litem contestatam, & inuito reo, salua sibi actione, & causâ etiam super eadem re, quando necessario absolutio rei præsertim ab instantia, & obseruatione iudicij sequi debet. Et in totum ab actione proposita, & remedio intentato, & ab ipsa re posse, etiam inuito reo, discedere, & saluis sibi remanentibus alijs iuribus, & remedijs ex eadem causâ super alijs rebus, & bonis sibi competentibus, hic plene demonstratur.

C O N S I L I U M XXXVIII.

IN præsentia causâ si uellem singula dubia, q̄ ex processu elici possunt, per argumentationes hinc inde factas examinare, professio, ni fallor, magno chartarũ uolumine

esset opus. Sed cũ in paucis etiã ueritas consistat, breuius quã potero, rem ipsam secundum ea, quæ iuris est se mihi uidebuntur, absoluã, & de duobus tñ, super quibus cõtingit dubitari, agã. Primo utrũ Antonius de Federicis merzarius possit, inuitis Ioãne Baptista, & Andrea filiis, & hæredibus ser Danielis de sãcto Petro, uel corũ procuratoribus, soli tenuitẽ ipsi Antonio datã super quadam domo prædictorũ de sãcto Petro ex reuocatione pacti precarij per dictũ Antoniũ factã pro executione instrumenti dotalis dotiũ do. Franciscæ olim uxoris dicti ser Danielis, nec nõ instãtiæ causæ duntaxat renũciare, & ab illa discedere, saluis nihilominus ipsi Antonio suis iuribus, & actionibus, ac remedijs etiam interatis sibi ex eadẽ, uel alia cã cõpetentibus. Secundo posito, sed nõ cõcesso, q̄ Antonius nõ possit soli instantiæ renũciare, remanente sibi salua actione, & cã, an possit saltẽ in totũ renunciare remedio reuocationis pacti precarij per eũ interato, & ab illo discedere, saluis tamẽ, & reueratis sibi alijs remedijs, & actionibus ex instrumento dotali, & sic ex eadẽ cã cõpetentibus, præsertim qũ uellet huic remedio renũciare et̄ quoad rẽ, in qua data fuit tenuta, seu super qua pactũ precarij fuit reuocatuũ tãtum, q̄ amplius ad rẽ illam reuertı nequeat, saluis tamen alijs iuribus, ut supra, in alijs bonis, & rebus.

¶ Quoad primum concludo, q̄ dictus Antonius etiã post litẽ contestatã, inuitis illis de sãcto Petro, uel corũ procuratoribus potest soli instantiæ renũciare, remanente sibi salua actione, & cã, & sic remanente sibi saluo iure reuocandi pactũ precarij, & saluis alijs remedijs sibi ex eadẽ causâ etiam quoad eadẽ rẽ competentibus. Ad quod dicendũ moueor primo ¶ ex doctrina communi omnium scribentium. Bart. Bal. Paul. Salic. Alex. & aliorũ. in l. edita. in articulo de mutatio ne libelli. C. de eden. & ibi habetur per moder. & per Abba. Ioan. de Imol. And. Barb. & alios communiter in c. 2. de libelli obla. ibique Felin. in col. 14. uers. 3. li mita, & p. Bar. in auth. qui semel. C. quomodo, & quã. ind. in quibus locis ipsi cõcludunt, q̄ licet regulariter actor, inuito reo, nõ possit post litem contestatã soli instantiæ renunciare, sed usque ad finem prosequi teneatur, per tex. in d. auth. qui semel, quia in iudicijs p. litis contestationẽ quasi cõtrahitur, & iõ actor inuito reo nõ potest ab instantia, & iudicio discedere, quoniã cõtractus ab initio sunt uoluntatis, ex post facto autem necessitatis. l. sicut. C. de actio. & obliga. & declarant doct. etiã. in l. postquam. C. de pactis. tamẽ fecundum ipsos omnes hoc fallit, quando iudex uideret, & cognosceret, q̄ ex mala libelli cõceptione, uel ex alio actorũ, & processus defectu necessario seq̄ deberet absolutio præsertim ab instantia, & obseruatio ne iudicij nõ tunc actor, reo inuito, & ante, & post litem cõtestatã poterit soli instantiæ causæ renunciare salua actione, & causã et̄ super eadem re, dummodo actor, q̄ uellet instantiã tantũ renunciare, offerret, & solueret ipsi reo expẽsas litis, & causæ, alioquin secus, ut declarat Bart. Bald. Salice. & alii in d. l. edita. circa fi. & in alijs locis pximẽ allegatis. Sed in casu propo sito absolutio ab instantia, & obseruatio iudicij necessario seq̄ dẽret, put ex inspectioe actorũ, & processus clarẽ p̄cipi p̄t, & statũ demonstrabit, ergo Antonius iuitis aduersarijs poterit quicunq; soli instantiæ renũciare: q̄ aut̄ necessario sequi deberet absolutio ab instantia, & obseruatio iudicij multiplex ostenditur, & primo, q̄ libellus fuit malẽ p̄ceptus, & formatus, ineptus, dubius, & nõ cõcludens, ueluti fatẽtur, & in ueritate sic esse opponẽdo concludunt illi de S. Petro in corũ exceptionibus, & scripturis contra petitionem p̄fati Antonij factis, & productis, ¶ quorũ exceptionibus, allegationibus, & confessionibus, quibus ipsi in iudicio ad

desistere debere. Angel. in repetit. l. nemo carcerē. C. de exacto. tribu. lib. 10. in notab. & declarat Alexā. in d. consil. 130. in 5. col. versu. facit, quod in simili &c. sed nos sumus in executione instrumenti, sup qua plura competunt remedia ad eundem finem, & effectū tendentia, nec sunt contraria, uidelicet unum reuocando pactum precarii, & aliud petendo executionem instrumenti iuxta formam traditam à statuto posito sub rub. de instrum. testam. & laudis executione. ergo uno intentato pro executione, uidelicet reuocato pacto precarii, poterit aliud proponi, & intentari, dummodo simul, & semel non intētetur. put Antonius ipse in casu, de quo agitur, omisso primo intentato, & illi penitus renūciato, null aliud intentare: & ad hoc bene inseruit tex. in d. l. cum fundū. in si. secundum intellectum Specu. in loco allegato, & ibi gl. & faciunt etiam ea, q̄ quæ habentur maxime per Ioan. And. in c. pastoralis. de cau. poss. & propri. ubi si quis pro recuperanda possessione primo egit rei uend. potest quippe id facere, quoniā huiusmodi remedia non sunt contraria, & ad eundē finē, & effectum, hoc est ad recuperandam possessionem tendunt: ¶ secus uerò, si plura remedia ex eadem cā competentia essent contraria, uel ad diuersos fines, & effectus tenderent, ad tradita per Alex. in d. consil. 130. in 5. colum. & optimē faciunt uerba Roma. in d. consil. 133. circa finem, & ad idem tex. in c. quoniam frequēter. in si. ut lit. non contesta. ubi ¶ facta excommunicatione si excommunicatus perseveret in contumacia potest ad immissionem bonorum successiue deueniri, ex quo hæc remedia ad eundem finem uidelicet ad puniendam contumaciam tendunt. Idem ergo in terminis nostris uidetur dicendum, q̄ cum dicti de S. Petro adhuc denegent uelle soluere dicto Antonio, & sic solutionem differant, prout dicebat Rom. in d. consil. 133. ipse Antonius, omisso primo remedio intentato, uidelicet reuocationis pacti precarii, possit aliud remedium intentare, ex quo ad eundem finem, & effectum tendit. ¶ Quinro suadentur prædicta ex notabili dicto Bal. in l. 2. q. 10. C. de feruitut. & aqua, quod communiter approbatur: & quamuis illud prima facie in oppositum ferē in terminis facere uideatur, tamen recte considerando, & uerba Bal. subtiliter intellegendi, dictum illud facit pro decisione, quā in hoc dubio supra suum sequutus, & uerissimam esse existimo: ¶ uoluit enim Bal. q̄ si pro executione instrumenti uni competant duo remedia ad eundem finem tendentia, uidelicet, q̄ propria auctoritate possit rem ingredi, item q̄ possit sibi prouidere reuocando pactū precarii, & pro executione prius remedium iudiciale reuocationis pacti precarii coram iudice intētauerit, non potest postea illi renūciare, & ab eo discedere, & ad aliud remediū extraiudiciale redire, hoc est propria auctoritate ingredi: ex quo. n. elegit uiam iudicis, & remedium iudiciale, tanquam ipse fuerit mercuriosus, non potest ad uiam facilem, & ad remedium facile, & extraiudiciale redire. Ex quo dicto infero primo, q̄ si pro executione prius coepisset à remedio facili, & extraiudicali, deinde illo omisso uoluisse intentare uiam reuocationis pacti precarii & sic iudicalem, magisq; difficilem, utiq; potuisset, quia non possit dici, q̄ tanquam mercuriosus fecisset ex quo omissa uia extraiudiciali, & sic facili ad uiam iudicalem magis difficilem se transtulit. Infero, & secundo, q̄ si ille, qui coepisset uti remedio iudicali, & facili, eo omisso uellet tranfire ad aliud remedium etiam iudiciale, magisq; difficile, profectò possit, q̄

cessaret ratio, propter quam Bald. ibi contrarium tenuit: ita expresse scitur ex uerbis Bal. ibi, quod quod probatur etiam in d. l. cum fundum. in si. ueluti supra induxi: sed in casu nostro ipsi Antonio competit remedia iudicialia, uidelicet reuocatio pacti precarii: quæ uia satis facilis est, item remedium traditū à statuto, de quo supra proximè dictum est, quod de ceter, qualiter executio instrumenti peti possit, quæ etiam est uia iudicii, & magis, uel saltem æquæ difficultis, ut colligitur ex statuto sub rub. de instrumentum. flamen. & laudis &c. iusto statuto sub rub. de iustitia. per pacto de ingrediendo, & Antonius primo coepit à remedio reuocationis pacti precarii, & sic à facili, ergo illo omisso poterit se ad aliud remedium iudiciale competens similiter iudiciale, & magis difficile tranferre, quoniam non poterit tanquam mercuriosus fieri illud fecisse, cum de uia iudicali se transtulisset milititer ad uiam iudicalem magis difficilem. ¶ Primo, ommissis multis aliis, quæ I simili potuissent adduci, facit, nam subicunq; iusta causa mutacionis belli, & actionis ad est, secundum quod declaratur, in d. l. edita per illum tex. cum sim. semper & quando cunq; & inuito aduersario libellus mutari potest, quāuis non extante iusta, & probabili causa: talis mutacio fieri non possit d. l. edita. Sed in casu nostro Antonius habet iustam, immò iustissimam causam mutandi libellum non solum quoad actionem, & rem quo casu facilius conceditur, sed etiam quoad instrumentum solum, ergo in utroque casu dubiorum supra positum libellum mutare sibi permittum esse dicitur, si sibi uidebitur. Nā Antonius prius pro executione eiusdem instrumenti, & sic ex eadem causa reuocauerat pactum precarii super quadam possessione dictorum de S. Petro, quorū precibus deinde sub prætextu cuiusdam promissionis, & conuentionis inter eos factæ tenet: adepte super dicta possessione nunciavit, illamq; cepit ex renouatione pacti precarii super dicta domo. Vnde cum postea ipsi de S. Petro conuenta, & promissa ipsi Antonio non obseruauerint, profectò causa iusta, immò iustissima apparere quare Antonius possit dicere libellum mutare, & à remedio intentato discedere, aliudq; super eadem domo, uel super alia re intētare, uel libellum quoad instantiam tantum mutare, ut latius supra demonstratum fuit. Et ex prædictis omnibus, ex quibus recte intuenti omnia, quæ possent obici, & in contrarium adduci, facile tolluntur, in fauorem ipsius Antonii cludendum esse existimo. Laus Deo.

S V M M A E.

- 1 Emergentis disputatio, & cognitio suspendit causam negotij principalis, donec fuerit super illo pronunciatum, & facta pronunciatione statim cessat suspensio, & in causa principali procedi debet, non expectato implemento pronunciationis, quod ad partes spectat.
- 2 Et per quod emergens negotium principale suspendatur, & per quod non.
- 3 Implementum ad illum prius spectat, cuius interest.

E P I T O E.

Instantiam causæ principalis per disputacionem super emergenti suspensam currurisse à die pronunciationis per iudicem super illo emergenti factæ, non expectato implemento dictæ pronunciationis per partes faciendi, demonstratur.

C O N S I L I U M XXXIX.

N causa opposita pro parte D. Antonii Caprarij desertionis appellacionis ad Hannibale Panico interpolata: ex eo, quod lapsi sint omnes dies instantiæ, & pronunciationum, in qua ad huiusmodi desertionem euitandam

dam Hanni
tatum super
to pro parte
deberet præ
ria contradi
statum fuit i
nibali non c
dites disput
duci debere
in officio res
maria respo
dicta disputa
cis postea ful
exhiberi, & c
do per ipsas
ur uidetur, c
beas quibus
dicta declar
ra ad præiud
duo in decla
tentur, secu
nando, seu c
tur omnino
non potest a
nominan do
que magis i
constitibus
trahendo, r
& per conse
se uidentur
iudicium. F
tis præmissi
tur, q̄ statim
mandando
declariation
spcio esse d
cipalis cur
1 demand et
mergens su
rat. n. p. p.
nunciatio
bita de iud
nunciatur,
debet ut p
pronunciati
cedere in c
c. l. propet
tionem, &
non debet
d. l. propera
tione, seu
re debet in
ligitur exp
in c. i. in ul
in l. i. C. de
2 et tunc in d
in d. c. i. & c
emergens
impediri d
reut. quor
gotium q̄
cite, uel ex
c. i. & in d
rerim rem
impedire,
cipalis pos
3 docto. ¶ C
tionis, & c
fuerit in n
pellare iur